

Kaj o tej knjigi pravijo drugi:

Matej Krajnc zajema snov iz sodobnega sveta. Potem ko je snov zajel, jo ima navado razdreti na koščke. Nato jo znova sestavi; sestavi jo narobe, po kubistično, s preveč ploskvami navzven.

Ali pa druga primerjava. Branje Matejevih tekstov je kot tista vsem znana, prastara otroška igra, pri kateri si, v ustreznem hrupu seveda, pokrivamo in znova odkrivamo ušesa. Glasovi prihajajo v valovih in popačeni, ampak to so nedvomno glasovi, ki v resnici obstajajo.

Redko naletimo na pisatelja, ki ga tako zelo zabavajo gole besede. Redko se zgodi, da iz resničnega življenja nastane tako resnična literatura.

- Katarina Marinčič, dobitnica Kresnika 2002 za najboljši slovenski roman

Roman Kajn Akviziter je satirično humorističen posladek, bogato začinjena humoreska o nekakšnih sodobnih Butalcih, ki zagotavlja "par giga" odlične bralne zabave.

- Andreja Jezernik, pisateljica

Krajnčevo delo ima dolgo kontinuiteto tudi v izvirnem leposlovju: danes je, po različnih nagradah, ki jih je prejel za svoje zgodnje pesniške in pripovedne dosežke, sodelavec revij Literatura, Sodobnost, Mentor in Zvon, vabljeni avtor v literarnih oddajah Radia Slovenija ter na pesniških festivalih. Kot univerzitetna predavateljica književnosti ter literarna kritičarka menim, da Krajnčevo delo predstavlja perspektiven prispevek slovenski kulturi.

- dr. Vanesa Matajc

Roman Kajn akviziter je (...) ironična mešanica različnih slogov, nenavadnih in duhovitih dialogov, prispodob in dejanj, kjer je navadno nenavadno in obratno. Pisatelju je uspelo prikazati vaško ali kmečko življenje kot že zdavnaj urbanizirano okolje z vsemi svojimi posebnostmi.

- Goran Gluvić, pisatelj, pesnik, dramatik

Podeželska saga prepletena s tipičnim "krajnčevskim" humorjem, iztanjšanimi aluzijami in s hudomušno igro besed.

- Maja Vasilevska, komparativistka

Mačej Krajnc

KAJN AKVIZITER

roman iz sodobnega življenja

Založba VED

Matej Krajnc

Kajn akviziter

Oblikovanje ovitka Miloš Radosavljevič

Spremna beseda Goran Gluvić

Izdala in založila Založba VED, Ljubljana

Za založbo Iztok Vrhovec

Prelom K. Rok

©Matej Krajnc, Založba VED , 2007

www.svarun.org

VED@svarun.org

CIP - Kataložni zapis o publikaciji
Narodna in univerzitetna knjižnica, Ljubljana

821.163.6-311.2

KRAJNC, Matej, 1975-

Kajn akviziter : roman iz sodobnega življenja / Matej Krajnc. ; [spremna beseda Goran Gluvić]. Ved, 2007

ISBN 978-961-6574-21-1

231173888

Uvodna beseda

Goran Gluvić

V svojem novem romanu z naslovom *Kajn akviziter* pisatelj Matej Krajnc na svojevrsten način parafrazira roman o kmečkem življenju, takšen, kot nam ga nudi slovenska (in deloma tudi svetovna) literatura od svojih začetkov do danes. Okvirna zgodba je klasična: prvoosebni pripovedovalec Gusti se po dolgih letih vrne v domačo vas, da bi prisostvoval bratrančevi poroki. Nato se nizajo tipični zapleti: Gusti je zaljubljen v nevesto, sestrična Doroteja se hoče poročiti z njim, tu sta še dve njegovi teti, z vsemi svojimi značilnostmi nosilki kmečkega življenja, pa še kup sosedov z imeni iz stare zgodovine v svetopisemskih širinah. Vrstijo se dogajanja iz sedanjosti in pripovedi iz preteklosti z osnovno motiviko bega iz krutega vaškega v lepšo, svetlejšo in udobnejšo zmoto mestnega življenja.

Če bi se Matej Krajnc te tematike lotil z vso patetično resnobljostjo, bi dobili žanrski kmečki, morda celo pokrajinski roman. Kakor koli že, roman *Kajn akviziter* je vse drugo razen prej omenjene oznake. Je ironična mešanica različnih slogov, nenavadnih in duhovitih dialogov, prispevkov in dejanj, kjer je navadno nenavadno in obratno. Pisatelju je uspelo prikazati vaško ali kmečko življenje kot že zdavnaj urbanizirano okolje z vsemi svojimi posebnostmi. Svet je mešanica nepreverjenih informacij ali zgodb, ki jih vsakdo interpretira po svoje in jih vsiljuje (največkrat pa prodaja) drugemu, nam govori roman *Kajn akviziter*, seveda če znamo prestaviti njegovo navidezno zabavnost v globine tragičnega. In to je ena njegovih glavnih odlik.

Matej Krajnc

Kajn akviziter

In the Bible Cain slew Abel
And East of Eden he was cast
You're born into this life paying
For the sins of somebody else's past
Daddy worked his whole life for nothing but the pain
Now he walks these empty rooms looking for something to blame
You inherit the sins, you inherit the flames
Adam raised a Cain

Bruce Springsteen: Adam Raised A Cain, 1978

O rocks don't fall on me
O rocks don't fall on me
O rocks don't fall on me
Rocks and mountains, don't you fall on me

O Rocks, Don't Fall On Me, tradicionalni spiritual

Trakuljo maš? Pa ne, no!

Igor Robec'pjer, Lačja vas, Savinjska dolina, 1938

V romanu so tudi odlomki iz pesmi:

Steppin' Out With My Baby (Irving Berlin)

Begin The Beguine (Cole Porter)

Today I Started Loving You Again (Haggard-Owens)

Yellow Submarine (Lennon-McCartney, prev. Krajnc-Radič)

Ticket To Ride (Lennon-McCartney)

Citron pesma (Đ. Balašević)

Teddy Bear (Leiber-Stoller)

Vsi dogodki in osebe v romanu so naključni, to vam zdaj povem prvič, drugič, tretjič ... prodano gospodu v cilindru iz druge vrste!

PRVI DEL

CEREMONIJA V BARVAH IN CINEMASKOPU

» ... Ker je v barvah in cinemaskopu. Taka reč se vedno srečno konča!«

Lakotnik v stripu Razbojnik (Miki Muster)

1. VRNITEV

A biturienca Podpečan te pozdravlja! Zrasla je v pravo lepotico z merami, ki bi jih še angelci jedli, če bi imeli zobe. Poročim se po zajtrku, prinesi Pril!«

Lepo vabilo, ni kaj! *Prinesi Pril!* Kot da raste na drevju! Kot da Blumek ne ve, da ne maram kupovat pralnega praška! Izpuščaje dobim in to takšne, da jih lomim z zajlo! Moj lečči zdravnik, primarij doktor doktor primarij doktor med. spec. Ferheglšek še vedno hoče moje telo v znanstvene namene, ko umrem. Tega veselja mu ne bom naredil, naj kar sam umre in bom potem *jaz* imel *njegovo* telo v znanstvene namene; bilo bi kaj videti.

Sedel sem na avtobus. Avto so mi zarubili, ker nisem plačal sedemnajstega obroka. Tudi prejšnjih šestnajst nisem plačal, ampak sem napisal dopis in jih prosil, naj počakajo še malo, da bom vsak čas zaslovel in potem mi bojo lahko s palico prebodli karoserijo. Naletel sem na gluha vrata, direktorica avtohiše je tisti dan nosila pled in sploh ni brala dopisov. Dva dni pred tem se je razšla z Rolfom, ljubeznijo svojega izživljanja. Ta je bil svojčas maneken, potem pa je ugotovil, da je fasal redko kalebeaško gobavost in da bo živel še samo naslednjih osemdeset let, kar mu ni bilo dovolj za kakršnokoli resno zvezo – raje se je podal v avanture za eno noč z natakariji, ki so sicer vsi hodili

na fakultete in, dokler ga niso spoznali, mirno živeli v Natakarski četrti. Direktorico je vsa zadeva zelo prizadela, češ Ubald, Osvald, Neno, Igor, Svit in Bobo so zdaj več vredni? Zadeva se je malce vnesla, ko so kupili vsak svoj avto v njeni avtohiši, a z Rolfom sta šla kljub temu narazen, zaradi »nepremostljivih razlik med stoloma«.

Premišljeval sem o Abiturienci. Ko sem jo zadnjič videl, je bila majhna deklica, ki se je igrala z jedrskimi punčkami in kotalila steklena očesa po gmajni. In dobra je bila. Če privzamete, da moraš eno stekleno oko zakotaliti z močjo osemintridesetih džusov, da se dotakne vseh petih krtin na poti do malinovja in pri tem zgreši muholovko, je bila njena *moč* v sklepanju: če zakotalim stekleno oko z močjo dvaintridesetih džusov, se napijem in še malin mi ni treba obrat. In zadela je vseh pet lukenj. Vsi smo ji ploskali. Potem je zapadel sneg in je nisem več videl.

Zdaj se bo ž njo poročil bratranec Blumek! Čudna so pota golobova! Bil sem pripravljen priseči na krsti doktorja Flajšundbluta, da se bo poročila s kuharjem iz kakšne kitajske restavracije. Imela je *nagnjenje* do lastovičjih gnezd. In zdaj Blumek, ki je avtoklepar in kmetovalec! Kaj ji bo lahko nudil?

Na avtobusu ni bilo skoraj nič ljudi. Vozil je Ivanov sin Tonč, ki je ravnokar dopolnil 37 let slabovidnosti, ampak peljal je pa brezhibno. Nekoč sem ga naslikal pri predstavljanju v četrto in sliko prodal svoji prvi ženi, ki takrat še ni bila moja žena, vsaj tehnično še ne. Morala bi si nataktniti prstana na roko, pa sem jo namesto: *a se boš poročila z mano?* vprašal: *a boš kupila mojo novo litografijo?* in ona je namesto: *ja!* odgovorila: *za koliko pa jo daš?* Duhovnik je rekel, da je to precej pridobitniška zaobljuba in da ne ve, če je to dovoljeno. Ženi sem povedal, da slike pod petdeset jurjev ne dam in je privolila, da jo kupi. Dve leti zatem sva se ločila in vzela jo je s seboj, čeprav je bilo pol moje, ker

sem vmes dvignil ceno na sto jurjev. Vendar so to tehnikali-
je, Tonč je vozil res dobro. Bilo mu je kaj malo mar, če ga
kdo naslika. Jaz sem pa tako redko hodil k sorodnikom na
obisk, da mi je bilo prav malo mar, če on slabo vidi.

Teta Erika je bila eden boljših kalibrov v družini. Na vra-
ta hiše je izobesila napis: KAJN AKVIZITER, pa smo imeli
mir pred eskapadami tujcev z enciklopedijami. Sicer je nje-
na hiša bila edina v vasi, ki ni premogla Britannice, ampak
njej je bilo popolnoma vseeno. Imela je svoj koncertni kla-
vir, ki ji ga je tu pa tam uglasil mojster Sotočan in nanj je
igrala kvantaške popevke izpred druge svetovne vojne.
Njen mož se je pisal Vinkovič, bil je zelen in zelo je hrumul.
Je pa zato njena sestra, teta Češarika, bila zares poročena.
Imel sem še eno teto, Sonjo, ampak tista je bila moja mama
in res ne morem govorit o njej v isti sapi. Erika in Češarika
sta jo oboževali in jo, še rosno mlado, pognali od doma v
veliko mesto, naj študira. Študirala je in rezultat je bilo roj-
stvo dveh otrok: mene in moje sestre Tinke, ki je še nepol-
noletna pobegnila od doma in potem ... hja, kdo bi vedel.
Nikomur se ni več oglasila. Dolga leta sem bil trdno prepri-
čan, da je nekje nekako klavrno končala, ampak potem sem
za zadnji rojstni dan dobil kartico od nje: *Dragi bratec, deli
naju skoraj 234.778 kilometrov, a vedi, da mislim nate* in
podobno. Zraven je poslala zahtevo, naj njenim anarhistom
nemudoma nakažem 680.000 kintajerskih dinarjou za
sprotne stroške, če ne bojo prišli in me našli in zlorabili in
pojedli vse moje rumove kroglice in tudi zato sem se odlo-
čil, da grem pogledat Abiturienco in da bom prisoten na
Šulčevi poroki in da bom obiskal sorodnike. Vsaka odloči-
tev potrebuje dober vzrok.

Sestopil sem z avtobusa. Vame je zazijal orjaški skedenj,
stara rogovila, ponos moje mladosti, na njem pa plakat:

DRAMOLETAK

SPOŠTOVANI! SPOŠTOVANI!

Danes v Vašem teatru near you:

**PREMIERA VELIKE IGRE DOSITEJA IZAJJEVŠKA
- DODIJA:**

Čakajoč Popivanja

KARTE SO NA VOLJO PRI BLAGAJNI GLEDALIŠČA
»ORALNI TEATER, V.O.«

(to je tista zgradba, ki kar nemarno spominja na hlev)

CENA VSTOLPNICE: 15 kintajerskih dinarjou

IGRALCI:

starosta vobčevzetih odrskih deská, deklamator in prvovrstni recitator *Belšacar Miloš Lot*

(alias Starosta)

njegova zvesta sopotnica in primadona vobčevzetih odrskih deská *Kleopatra Lot*

(od 1967)

in vaška igralska skupina Psevdonimi, ravnokar z gostovanja v Bangladešu:

Kariester, Plombnik, Ararat, Ključko, Plozl, Urh, Routrar, Slapec in še en Urh,

vse velika imena (če jih pišete z veliko začetnico)

POMAGAJTE VAŠKEMU TEATRU!

(ali pa vsaj našemu hlevu)

Vaški odbor, zanj Rudolf Nebukadnezar (lastnik hleva)

Se ti milo stori! Se mi je milo storilo! Še posebej, ker sem bil sam včasih del vaških dramskih poskusov. S sosedom sva bila legendi. Ni bilo zadeve, ki je ne bi naštudirala, pa tudi sama sva precej pisala. Moja ljubezen do teatra se je pokazala v še ognjevitejši meri nekaj let pozneje, ko sem, od svoje četrte ljubezni ravnokar zapuščen, dva požgal do tal. Niso me dobili, ker sem ju potem tudi pogasil, oblečen v zastavonošo. Mislili so, da vadim za prihajajoči državni praznik.

»Hej, Gusti!«

»Hej, Doroteja!«

»Hej, Gusti!!!«

»Saj si že to rekla!«

»Pa ponavljam! Tudi ti ponovi *Hej, Doroteja!*«

»Ne bom!«

»Zakaj ne?«

»Ker se mi zdi bedasto dvakrat pozdravljat na isti način!«

Doroteja se nikoli ni pustila preplašiti. Potegnila je Biblijo in zavpila:

»Prisezi!«

Strahoma sem jo pogledal.

»PRISEZI!!!«

»Prisegam!«

»Dobro! Zdaj pa priznaj: si hotel ponoviti *Hej, Doroteja* ali ne?«

»Ne!«

Spet je izvlekla Biblijo.

»PRISEZI!!!«

»Doroteja,« sem rekel, »utrujen sem od poti! Res nisem mislil dvakrat ponavljati *Hej, Doroteja!*«

Vrgla se mi je okrog vratu.

»Dolgo te ni bilo!«

Potem me je prijela pod roko.

»Kod vse si hodil?«

»A lahko o tem po večerji?«

»Lahko!«

Vozila je kot izkušena vaška obratovalka. Povožila sva kaka dva krta; vsakič je ustavila, jima dala umetno dihanje in ju napodila nazaj v luknji.

»Kako da imate pri vas še vedno katrco, Doroteja?«

»Ker se volvo slabo obnese na makadamu!« je suho odvrnila. In potem spet začela vrtati vame.

»Dvajset let te nisem videla!«

»Dvaindvajset!«

»Dvaindvajset let te nisem videla!!! Si oženjen?«

»Bil.«

»Ločen?«

»Ne.«

Pogledala me je z očmi veverice, ki umira za rakom na črevesju.

»A me dražiš?«

Ho! Tega pa res nisem pričakoval! Tam, kjer je veter bičal Ural, so v takem trenutku ponavadi zavpili: »SERGEJ, STREZI!« ali »SERGEJ, PLEŠI!« ali pa še kaj hujšega. Nikoli pa vljudnega 'a me dražiš'!

»Ne!« sem rekel. »Zadeva je malo bolj zakomplicirana!« Ugotovil sem, da je bolje, če se osredotočim zgolj na zadnjo soprogo.

»Kako bolj?«

»Anjuška je izginila!«

»Kam?«

»Ne vem. Izginila je. Pred mojimi očmi. Nekam. Že kam. Verjetno obstaja mesto za tiste, ki izginejo po neuspelem kemijskem poskusu!«

»KAJ???«

»Pozabi! Ni je več!«

»O ti revček! Si hotel reči, da je umrla, kaj, pa si se zbal, da jaz ne bi prenesla!«

»No ja ...« sem zamrmral. »Če ti tako misliš!«

»Pa bom prenesla in to z veseljem!« je zavpila. »Zdaj se končno lahko poročiš z menoj!«

Nisem ji hotel naravnost povedati, da nisem zato prišel. Prišel sem na poroko svojega bratranca in ne na lastno poroko z lastno sestrično. Vendar ji tega nisem hotel povedati. Ali pač?

»Doroteja,« sem rekel, »prišel sem na poroko svojega bratranca in ne na lastno poroko z lastno sestrično!«

»Boš že še spremenil mnenje!« je zamrmrala in skoraj povozila še tretjega krta.

»Kaj pa ti?« sem hitro vprašal. »Ti nisi poročena?«

»Bila!« je rekla. »Dvakrat. Oba sem po nesreči zdrobila s kombajnom. Temu se reče podeželska nesreča, te bom peljala na naš britof, boš videl, imamo nove lesene križe, moderne, brez lesnih črvov in tega!«

Debelo sem pogoltnil. Krasno! Tu se ni čisto nič spremenilo.

»Kako je Ca?« sem vprašal, samo zato, da bi nekaj rekel.

»Z Blumkom sta šla kosit, preden sem šla od doma! Potem pa gre še nekaj uredit!« je zamrmrala Doroteja, vidno razočarana nad dejstvom, da ni smela zraven na košnjo. »To bo poroka tisočletja! Kaj tisočletja – desetletja!!!«

Pričakoval sem, da bo bratu bolj privoščila.

»Zakaj pa nisem dobil nobenega vabila na tvoji poroki?« sem vprašal.

»A ju nisi?«

»Ne!«

»Drek!«

»Kaj drek?«

»Da ju nisi!«

»A bi ju moral?«

»Saj nismo vedeli, kje se klatiš!«

»Kako pa, da je Blumkova prišla?«

»Ti bomo povedali po večerji!«

»Dobro!«

Posestvo je bilo še vedno táko, kot sem se ga spominjal. Velike bale sena so ležale vsepovprek in kvartale za najbolj-ši kombajn, nebo pa je bilo videti, kot bi ga vzel iz kakega Armanijevega skladišča.

»Lej ga, našga!«

»O-hooo!«

»Uj!«

Segal sem v roke in trepljal po ramenih.

»Hej, slišal sem, da si bil v zaporu,« je rekel Blumek, ko je bilo prvih pozdravljanj konec.

No, to je pa tudi mene zanimalo. Da sem bil?

»Slišal sem, da te je v zaporu brutalno posilil šofer tovornjaka, medtem ko mu je drugi držal jakno!«

Naredil sem se, kot da nisem slišal. Pogledal sem proti zahodu k sosednji, Nebukadnezarjevi kmetiji in zavzdihnil.

»Nebukadnezarjevi propadajo, veš!« se je oglasila teta Erika.

»Ivan je prodal vse molzne aparate in šel na pingelapške otoke!« je dodal Blumek.

»A niso tam barvno slepi?« sem zamrmral, nekako zdramljen iz zamaknjenosti v Nebukadnezarjevo zeleno ograjo iz čistega ligustra.

»Saj!« je rekel Blumek.

Edina, ki je še nisem videl, je bila Abiturienca Podpečan, kmalu Šulc.

»Kje pa imaš nevesto?«

»Šla je do župnika po lokacijsko!« je povedal Blumek.

»A bosta gradila svoje?«

Doroteja se je začela na glas smejat.

»Tebe pa res dolgo ni bilo!«

»Ti si pa res džázn!« se je nasmehnil tudi Blumek.

»Kako naj se pa poročim brez lokacijskega?«

Dobro vprašanje. Nanj nisem vedel odgovora. Še na nekaj drugih stvari nisem vedel odgovora. Sem pa zato zinil.

»Kako, da je tvoja pošta prišla?« sem vprašal Blumka.

»Nobenih drugih nisem dobil, tvojo pa!«

»Ja,« se je oglasila teta Erika, »smo že skoroda obupali, nakar smo angažirali mrtvega poštarja!«

»In se niso prej spomnili, bedaki!« je zaničljivo prhnila Doroteja.

»Sicer sem za storitev moral dat trinajst osemilitrskih škafov osirotele deževnice, ampak splečalo se je pa le. Tu si!« je ljubeče dejal Blumek. »Si prinesel Pril?«

Doroteja je stekla k avtu, jaz pa sem še vedno malce bebavo gledal.

»Osirotele deževnica?«

»Mrtvi poštar precej žlampa!« je zavzdihnil Blumek.

»Najraje kislico. Ni poceni!« je zamrmral.

Ne vem, če sem hotel vedet podrobnosti.

Spet sem se zazrl k Nebukadnezarjevim.

»Estela je umrla!« je rekel Blumek, kot bi uganil, kaj mislim. »Njeno hčerkljó so vzeli v rejo Putifarjevi! Lani. Kar naenkrat je prišlo. Morfem na pljučih!«

»Bila je naročena na preveč revij!« je zamrmrala teta Erika. »Ampak tebi ni dobro ... Hej!«

Blumek me je komajda ujel. Doroteja je vtem prinesla Pril iz avta in začudeno gledala.

»Pa ne, da si vsa ta leta mislil na Estelo?« je zabrenčala.

»N-ne ...« sem zamrmral, počasi prihajajoč k sebi, »ampak šok je pa le!«

»Tudi teta Češarika je šla!« je zavzdihnila teta Erika.

»Ja, zabavno,« se je oglasil Blumek. »Z Dorotejo sva ostala sama po enem samem malce hujšem udaru strele!«

»To, da je mama ravno takrat z mokrimi rokami tiščala v zid vtikač za radio, naj te ne premoti! Zadelo jo je z zakasnitvijo in sicer kap, ko je videla, kako je na balkonu spraznilo ateja!« ga je dopolnila Doroteja.

No ja, bilo je le malce preveč novic. Gledal sem kot noj, ki so mu vzeli luknjo v zemlji. Blumek me je udaril po rami, da sem kar javsknil.

»Gremo noter, prav gotovo nisi nič kaj sit!«

Imel je prav. Nisem bil sit. Ampak bil sem pravzaprav bolj žejen kot lačen. Novice so me malce izsušile. Pa komaj sem čakal, da vidim Abiturienco.

»Ca bo čez kake pol urce gotovo že nazaj, to je gotovo, kot so naše gosi jalove!« je rekla teta Erika.

Ko sem stopil v hišo, sem opazil, da na polici nasproti vhoda še vedno ni Britannice. Je bil pa izredno lep križ iz mahagonijevega lesa in izraz na Zveličarjevem obrazu je bil tako obupno pretresljiv, da sem glavo sunkovito zarotiral za nekaj sežnjev v levo.

»Ti je vseč krucifiks, kaj?« se je oglasila Doroteja. »Ta mladi Samarijan jih izdeluje za kakih osem far tule naokoli. Končal je modelarsko, ampak mu ni bilo do avionov. V župnišču imajo tudi takega, samo da je gor malce več pack krvi in precej večji je!«

»Samarijan?« sem zamrmral. »Štefko?«

»Ja. Stari Dolfe je prodal gospodarsko poslopje in mu zdaj vodi račune, Ivanka gleda križem rok in strika, Štefko se je pa poročil z Jupolovo, od onih Jupolov, ki so imeli grunt v sosednji vasi, tamle za hribom, zdaj pa životarijo nekakšni zanikrni kočuri, ker je Jozelj vse zapravil za avtomobilske dirke in vsak teden hodil snifat kakih pet črtic k

nekemu čudnemu črnemu spačku, ki je osem dni po njegovi smrti za vedno izginil, pa še zdaj ne vejo, kam je skrila njegova jetra! Vsaj ta mala se je rešila, pri Samarijanovih ji ne gre slabo!«

»Vsi so mislili, da bo Štefko vzel Elijevo, tule dol za cesto ...« je vpadla teta Erika.

»Silvo?« sem vprašal.

»Ja!« je potrdila teta Erika. »Ampak potem je ona srečala nekega mladega poslovneža!«

»To je bil hec!« je zaploskala Doroteja. »Procesija poslovnežev se je letos ustavila prav pred njihovo hišo, ker je ta prvemu počila guma, menda zato, ker je natrofil na on superžebelj, tak, kot ...«

» ... tak, kot jih ima stari Putifar!« je vletela teta Erika. »In potem ...«

» ... potem je počilo, da pomniš!« je nadaljevala Doroteja. »Ven je pritekla Silva, vzpostavila očesni kontakt z revežem in potem sta se še isto popoldne odpeljala s procesijo vred!«

»Elijeva Fana mi je povedala, da ji je obljubil osemnajst-sobni apartma s platinastim American Expressom, limitom do osemnajst butičnih obiskov mesečno in da je baje obljubil, da jo bo pokvaril!« je rekla teta Erika. »Meni se sicer Silva ni nikoli zdela kakšna silna lepotica, ampak že ob rojstvu so pravili, da ima hipnotično levo zrklo!«

»A se ti zdi?« se je namrdnila Doroteja. »Kako pa, da potem dotlej ni nikogar dobila?«

»Kaj pa jaz vem!« je zamahnila z roko teta Erika. »Verjetno ji ni bil nihče dovolj všeč, ali pa je mislila, da je lastnospolna, čemur se niti ne bi čudila! Ampak posedite se zdaj,« – in se je obrnila k meni – »in naj še naš izgubljeni sin kaj pove! Kako si, Gusti?«

Vsak pogled, še tisti s križa, se je obrnil k meni.

»Pestro!« sem zinil. To je bila najbolj neumna pripomba, ki sem se je lahko spomnil, in čisto ničesar ni povedala

o meni. Razen tega, da sem verjetno kreten, da se sploh spomnim zinit kaj takega. Doroteja me je divje prešinila z vsaj dvema pogledoma.

»Pestro???»

Tudi Blumek ni bil preveč zadovoljen. Njegov obraz se je obarval rahlo bež, s tendenco h kamgarnu in občutljivim svilenim haljam. Pričakovali so, da bom v hipu izpljunil vso svojo zgodovino od trenutka, ko sem z avtoštopom odtaval študirat.

»A lahko sedem?« sem proseče vprašal.

»Ja, kar daj! Osmo ti bomo pa zaračunali!«

»Poslušaj, *ti!*« je rekla Doroteja. »Malo preveč skrivnostno se obnašaš za moje pojme!«

»Kaj si počel?« je nadaljevala teta Erika. »Si dokončal študij? Kaj pa si?«

»Zenger!« sem zamrmral.

»To je gotovo kaj v zvezi s potapljaštvom!« je rekla teta Erika. »Vedno si ril po tolmunu in Sonja je potem vedno govorila: žabar bo, ko bo velik, ti pa: mami, ne, jaz že ne bom v vojski in potem jo je kar zapenilo od jeze in ti si se še naprej metal po tolmunu in glej no, zdaj se ukvarjaš s potapljaštvom!«

»Ja, s potapljaštvom!« sem rekel, nič kaj navdušen nad pisanim opisovanjem aktivnosti moje mame, ki je sicer končala kot vsak pravi botanik: z račjim infarktom.

»No, vidiš!« je rekla teta Erika.

Vtem so se vrata sunkovito odprla.

»Bluuuuuuuuuuuuuuuuuumek!« se je zaslišalo s praga.

Ovreščáni je poskočil.

»Ca!«

Vstopila je Abiturienca Podpečan, kmalu Šulc.

»Koliko pa vas je danes!« je zavpila. »Pa menda nisi ti *ti*, a, *ti* ti?«

Vstal sem.

»Ca!«

»Gusti!«

Vrgla se mi je okrog vratu.

»Si le prišel na moj veding!«

»Zrasla si!« je bilo edino, kar mi je prišlo na misel.

»Blumek ni lagal. Lepa si kot Fräulein Lipper Untengrosser Schmulz von Üben, pa še ona je imela za ščepec manj soglasja v potezah na obrazu!«

Blumek je kar sijal.

Doroteja ni bila tako zadovoljna. Slišal sem, da je nekam sumljivo zakašljala, ko sem dajal komplimente Abiturienti.

»A si dobila lokacijsko, Ca?« je zanimalo teto Eriko.

»Jep! Še prej sem se morala spovedat vseh svojih nasmehov, župnik je imel vrsto pred vrati!«

»Pokaži, pokaži!« je s slino na bradi jecljal Blumek. Nisem mu zameril. Tudi meni se je nekje nekaj nabiralo, ko sem jo gledal.

»Khhhhmmh!« se je oglasila Doroteja z nekakšnim sumljivim kašljem, ob katerem sem najprej pomislil, da bi morda morala k specialistu ortopedu. »Bi večerjali?«

Naslednji dan je bil vroč kot sodnikova rit in poln sena.

Sedel sem na vrtu in gledal krošnjo oreha, kako se je sprehajala po zraku. Nekaj je tudi šepetala, a nisem slišal. Drevesna konspiracija je bila panoga kriminalistike, na katero se nisem kaj prida spoznal. Zelenjavna konspiracija je bila druga takšna.

Blumek se je naenkrat pojavil od nikoder.

»Doroteja te išče!« je rekel. »Na seniku je!«

Malce naveličano sem vstal, češ ravno zdaj, ko opazujem krošnjo, ampak sem šel. Na seniku je res bila Doroteja. Stala je sredi kupa sena z vilami v rokah brez ene same krpice na sebi in metala seno v pihalnik.

»No, vrzi s sebe to kložjo in poprimi že!« je zaukazala, ne da bi me pogledala.

»Poslušaj,« sem rekel, »težale se pa ne spominjam!«

Obrnila se je k meni.

»A mogoče hočeš, da crknem od vročine ali kaj?« je zarentačila. »Nehaj moralizirat, primi vile v roko!«

»Imaš kaj proti, če te kljub vsemu prosim, da se ogrneš?« sem zastokal. »Tako domač pa spet nisem več!«

»Ne!« je rekla Doroteja. »Ko končava, te bom zvelkla tjalje v kot in potem boš videl, kaj se pravi gledati Abiturienca Podpečan!«

A to je bilo torej to!

»Ti,« sem rekel, »ampak glede Abiturience ...«

»Tiho!« je naenkrat zakričala. »Misliš, da ne vem, da je bila ponoči v tvoji sobi?«

»Kaj?« sem zazijal, ves začuden.

»Ponoči je bila v tvoji sobi!«

»A se tebi meša????!« sem zarentačil, tokrat z za spoznanje višjim tonom.

»No, potem pa ni bila v tvoji sobi!« je mrko zagodrnjala Doroteja. »Ampak rekel si ji, da je lepa kot Fräulein Lipper Untengrosser Schmulz von Üben!«

»Ja in?«

»Kaj in? Prišla sem po tebe na avtobusno, pa mi nisi dal enega takega komplimenta!«

»No, kaj? A bi rada, da ti rečem, da si lepa kot Fräulein Lipper Untengrosser Schmulz von Üben?«

»NE!« je zarjovala Doroteja. »To si rekel že Ci! Meni reci kaj drugega, lepšega! Recimo vprašaj me, če bi se poročila s teboj!«

»Bi se poročila z menoj?« sem vprašal, že zelo naveličano, čeprav sem imel precej dober razgled in bi marsikdo na mojem mestu še malce zavlačeval.

»NE!« je odsekala Doroteja. »Dokler ne vzameš nazaj tega, kar si rekel Ci!«

»Tega, da je lepa kot Fräulein Lipper Untengrosser Schmulz von Üben?«

»Ja!«

»Kar se da, se v črno luknjo zakopá!« sem rekel in vedel sem, da se grem to igro samo zaradi razkošja v senu.

»Ca ga za Blumkovim hrbtom svira s sinom vaškega kovača!«

»Z Eksodusovim sinom?«

»Saj imamo samo enega kovača, kaj blefiraš, da ne veš!«

»Ampak on ni niti približno ...«

»Vsak centimeter šteje!« je jezno rekla Doroteja. »Ca je navadna filomena! A si Blumek ne zasluži kaj boljšega od filomene?«

Pomislil sem nanj. Bil je dober avtoklepar in precej skrben posestvenik. Res, zakaj bi se moral pečat s promiskuitetnico?

»Pa imaš dokaze za to, da je to res, kar praviš?« sem rekel.

»A boš šel spraševat Eksodusove?« je vzrojila Doroteja. »Seveda imam dokaze, Armagedonovi so ju zadnjič videli v vaški štacuni, ko sta se smejala!«

»In to je zate dokaz?«

»Od tega se dobi otroke!« je zarohnela Doroteja. »Kje si pa ti živel? A bi že prijel za vile?«

Zavzdihnil sem in začel metat seno v puhalnik.

Vtem je prišel mimo Blumek.

»Lej ga, knoflerja, oblečen meče seno!« se je zarežal. »A ti ni nerodno pred sestrično?«

Vse do tistega hipa sem pravzaprav menil, da bi moralo biti obratno. Ampak na vasi očitno veljajo drugi običaji in mene že *res dolgo* ni bilo tukaj. Skomignil sem z rameni, vrgel s sebe oklep, volneno jopo, steznik, dvojne podvezice, jeklene spodnje hlače, primež za testise in nogavice in potem sva z Dorotejo v precej boljšem razpoloženju v kaki uri zmetala seno v puhalnik.

2. CA

Ali so enoceličarji lahko obsojeni na smrt z davljenjem?

Nisem mogel verjeti, da premišljujem o bivanjskih vprašanjih in to po vseh teh letih, ko sem bebavo posedal po raznih napol pokozlanih stolih in si želel uspeha! Sprehajal sem se po velikem Šulčevem posestvu in kar rital od začudenja, kako se ni v vseh teh letih pravzaprav nič kaj spremenilo.

Jarek za bruhanje je bil še vedno prazen. Gmajna, kamor so se ponavadi umaknili parit Šulčevi mufloni, je imela še vedno obliko črke G in spomnil sem se na skrivno mesto, ki je pripadalo samo meni in Nebukadnezarjevi Esteli. Zdaj pa je ni več. In njen otrok je v reji! S kom neki ga je imela! Višek nezvestobe! A ni mogla počakat teh 22 let?!

Skrivno mesto se je nahajalo ravno na tisti črtici na G. Bolj točneje: na koncu črtice, kjer je potem lok C-ja v G-ju. To je komplicirano, vem, ampak morali mi boste verjet. Po cele ure sem presedel tam. Mislil sem, da živa duša razen Estele in mene ne ve zanj, no ja, razen kakšnega muflona ali krave, ta dva pa niti v najhujših mukah ne bi izdabila kaj tehtnejšega. Ampak ko sem se bližal temu kotičku, da bi malce posmrkal, hrknil na potko in se odkašljal v grmovje, sem opazil, da tam sedi nekakšna postava. Srce mi je poskočilo v tilnik, od tam pa naravnost na sedemnajsto hrbte-

nično vretence. Padlo je na trtico, se odbilo od desne ritnice in skozi nos pridirjalo nazaj na svoje mesto.

Kdo neki skruni moj sveti prostor!

Bila je Ca.

Ko sem se približal, me je precej žalostno premerila od nog do pasu.

»Ohej!«

»Kaj počneš tukaj?« sem hurknil, precej deziluzionirano nasajen.

»Premišljuje o tem, kako sta se tu mečkala z Estelo!« je zamrmrala. »Si ji pokazal kmečki 69? Je že takrat snifala sladkor?«

Kar sesedel sem se od presenečenja.

»Hej!!!«

»Nič!« je zagodrnjala. »Slutila sem, da boš prišel sem!«

»A Blumek ve, da si tu?«

»Blumek ne ve niti, koliko je ura!« je nekako nelagodno žmarknila. »A si ga kdaj vprašal? Si ga? No? A ti je začel s tem, kako se lovita veliki in mali kazalec in kako Ciciban teče skozi zeleni dan?«

Bil sem raje kar tiho.

»Kje si bil 22 let?«

»Naokrog!« sem zinil.

»Naokrog *kje*?«

»Daleč!«

»*Kako* daleč?«

»Nehaj, no!«

»Povej mi!«

»Pojdi domov! Kako sploh veš za ta prostor?«

»Večkrat sem sledila Esteli, ko je prihajala sem!«

»*Večkrat*???»

»Nikoli si ne bi mislila, da je bila moja sestra tako sp...«

»Pojdi domov!«

»A misliš, da sem se z veseljem poročila s Podpečanom? Ki niti svetopisemskega primka nima?«

»Če je pa bil iz sosednje vasi!«

»Klinc pa sosednja vas! Sosednjo vas je treba zravnat z napalmom, ki jih izdeluje Zaharijev Gogl, da bo konec teh sranj s posvetneži!«

»Kaj pa se poročáš z vsakim, ki pride mimo!«

»Lakšajser!« je zarohnela. »A misliš, da keksi in mehka postelja padejo z neba? Vedno si me imel za smrkljivo, priznaj!«

»Saj si deset let mlajša od mene! Naj bi te imel za mamo?«

»Kako si pa vedel, da se pišem Podpečan?«

»Pred leti mi je teta Erika pisala o tem. Nisem ji odgovoril. Bila si stara sedemnajst let! Hudiča!!!«

»Takrat pa nisi prišel!«

»Ne!«

»Zakaj ne?«

»Ker se mi je fržmagalo do vsega!«

»Ker si se bal, da ne bi prenesel, da bi se poročila z drugim?«

»Nehaj no! Zaljubljen sem bil v Estelo!«

»Fej, fuj, faj, foj in fij!«

»Pojdi domov! Nisem prišel sem zato, da bi se prepiral s teboj! Pojdi se pripravljat na poroko ali kar koli že!«

»Doroteja!«

»Kaj je z njo?«

»Doroteja ti je rekla, da ga sviram z Eksodusovim!«

»Nič takega ni rekla!«

»Lažeš! Vedno, ko naga meče seno v puhalnik, blebeta take stvari!«

»Bilo je vroče!«

»Lažeš! Sovraži vse Nebukadnezarje, že od nekdaj!«

Temu se nisem mogel preveč prepričljivo upirati. Bilo je res. Tudi Estele ni nikoli marala.

»Poslušaj,« sem rekel, »pozabi zdaj na frustracije iz starih časov! Čaka te poroka, pa razmnoževanje ...«

Sunila me je v trebuh, da sem flopnil vznak po vsej dolžini in mi sedla na pas.

»Zdaj boš videl, kaj je to razmnoževanje!«

Iztegnil sem kazalec in sredinec desne roke in jo sunil v oči. Zastokala je, padla na desno in si zakrila obraz.

Vstal sem, da bi odšel, a začutil strašno bolečino v levem gležnju. Sesedel sem se nazaj.

»Nisi ravno najbolj bister!« je rekla in že spet sedela na pasu. Nato je zgrabila mojo desno roko in se z levimi zobmi zagrizla v nadlaket.

Hotel sem zavpiti od muke, a me je dvakrat čez nos.

»A hočeš, da cela vas najde tale plac?«

Potem se je sklonila nadme in svetovljan, kakršen sem bil, sem vedel, da se tole pač ne more začeti in končati na gmajni. Zato sem uporabil tako imenovan »Nosferatujev prijem« in pri tem pozabil, da imam umetne zobe.

Ampak je zadostovalo. Zakričala je od groze, skočila pokonci, zacopotala in začela opletati z glavo sem ter tja, da bi se rešila zobovja. Medtem sem lepo počasi vstal in zamrmral: »Ob bistrem potoku je mlin, jaz sem pa mlinarjev sin!« Resignirano je pokimala in potem sem ji vzel zobe z vratu.

»Pojdi se zdaj umiti in marš domov!« sem zarenčal. »Pridi potem, med drugo in pol tretjo zjutraj, k meni v sobo, če se hočeš pogovarjat o intimnih zadevah! Tri in polkrat potrkaj in na moje vprašanje: »Kakšna očala je nosil Roy Orbison?« odgovori: »Ne ukvarjam se z mrtvaki!« in potem me lahko magari tudi razmnožuješ, če ti je Blumek premalo, pravzaprav lahko tudi on pride zraven, jaz pa

pokličem še promiskuitetni reporterki Tino in Marino in poskusimo kaj ugnat v petero, ampak semle pa nima nihče dostopa, a razumeš? To je posvečen kraj! Prvi, ki bo razen mene stopil sem, jih bo dobil z jekleno krošnjo!«

Gledal sem za njo, ko se je poklapano plazila proti domu. Bilo mi jo je žal, krote. Najprej njena sestra, potem še jaz. Vendar pa sem storil, kar ponavadi storim v takem primeru. Od zadaj naprej sem dvakrat na izust odrecital besedilo pesmi *Dirty Diana* Michaela Jacksona in pri tem žongliral s sandali.

Potem sem legel v senco.

Potem sem poskušal pogledat v sonce.

Znanstveniki, ki trdijo, da oslepiš, če predolgo gledaš v sonce, lažejo. Seveda, oslepiš, če nimaš Očal™. Vendar pa je sonce zelo narcisoidno bitje in ima rado, če ga kdo gleda. Potem se spomni, da je na televiziji osmi del nanizanke o hišnih solarijih in zaide v dnevno na kavč in je večer.

Naravni pojavi so sploh tako zelo enostavni.

Strmeč v sonce sem zadremal.

LEP KOT APOLON IN TVAJS ES KREJZI.

Sanjalo se mi je, da sem Co peljal v pregrešno drago restavracijo na robu mesta, katerega imena ne smete nikoli izvedeti, če nočete biti vsevdilj vabljeni na literarne festivale. Recimo samo, da je to bilo mesto, od koder sem se pripeljal na Blumkovo poroko. Sedla sva za vnaprej porazirano mizo, ona v večerni sleki, jaz v mišičastem sakoju kremne barve in z robčkom barve kruhovčevih listov. Natakara, Uglajeni Ristovšek, kot smo mu pravili, če smo že slučajno imeli denar za lososa s piškotnim nadevom, je bil še bolj plešast in čist kot ponavadi.

»Izvolite, gospod Šulc. Gospa Š...«

»ŠE NE!« sem vzrožil. »NASLEDNJI TEDEN PA!«

»Bodoča gospa Šulc!« se je popravil Uglajeni Ristovšek.

»Sedita, vljuv'n'vljuvično naprošam, koj pokličemo bend!«

O AVTORJU

MATEJ KRAJNC (*1875, gorovje Dweja), dipl. pravnik in otorinolaringolog, med 1. sv. vojno delal kot aktivist pri *Odboru za sprejem Treh jetijev* (čakali so jih do l. 1921, pa obupali), med 2. sv. vojno zamrznjen. Oseminšestdeset let privatne pravniško-zdravniške prakse, avtor več strokovnih knjig o Tarzanovih glasilkah, objavil več leposlovnih del, za roman *Dve piki na ũ* prejel Zlati ništre za literaturo (1968) in Brutohonorarčka za življenjsko delo (2001), živi in inhalira v ozadju.

Druge knjige založbe VED

- Iztok Vrhovec, **Slovo** (kratke zgodbe)
Bojan Martinec, **Skodelica kave** (kratke zgodbe)
Franjo Frančič, **Ledeni ogenj resničnosti** (roman)
Denis Poniž, **Trnje v Arkadiji** (eseji)
Dušan Škodič, **Devet dni v avgustu** (roman)
Ana Brodnjak, **Štorčlji se nista vrnili v svoje gnezdo** (roman)
Iztok Vrhovec, **Možicelj** ali *Kaj bi otroci sploh radi* (ml. roman)
Andreja Jezernik, **Življenje v košari** (kratke zgodbe)
Franjo Frančič, **Trkaj, trkaj na nebeška vrata** (kratke zgodbe)
Ana Brodnjak, **Ne pozabi šumenja reke Drave** (roman)
Ladislav Črnologar, **Skrivnosti Logarjeve doline** (roman)
Ana Trebežnik, **16 – 25** (pesniška zbirka)
Sonja Pirman, **O tebi, nama in usodi** (roman)
Matej Krajnc, **Magdalena ali Kis-dur** (roman)
Aleš Dežman, **Supermarket Heroin** (pesniška zbirka)
Romana Berni, **Vsiljivka Lina** (roman)
Bogdan Novak, **Novinarske race** (anekdote)
Iztok Vrhovec, **Fredi Miler štorija** (roman)
Milan Fridauer, **Aforizmi za vsako noč**
Mihael Lajlar, **Dotikanja** (pesniška zbirka)
Romana Berni, **Povej mi, Silvija** (roman)
Sonja Pirman, **Poželenje ni ljubezen** (roman)
Matej Krajnc, **Radoslav** (roman)
Primož Capin, **Kako sem gor rasu** (roman)
Ladislav Črnologar, **Sreča** (roman)
Bojan Martinec, **Izberi svojo ljubezen** (roman)
Neil Z. Miller, **Cepiva, so zares varna in učinkovita**
Iztok Vrhovec, **Utrinki, 500 in ena misel znamenitih osebnosti**
Iztok Vrhovec, **Pust in druge zgodbe** (kratke zgodbe)
Iztok Vrhovec, **Modokracija** (kratke zgodbe)
Leon Chaitow, **Cepljenje in imunizacija – nevarnosti, zablode in alternative**

spletni naslov

www.svarun.org

e-pošta

VED@svarun.org

Za avtorje, ki želijo izdati svoje delo: ww.svarun.org/za_avtorje.htm